

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	21. juni 2024

Sak 075-2024

Mulig overføring av virksomhet

Forslag til vedtak:

1. Styret godkjenner intensjonsavtale om overtakelse av Martina Hansens Hospital.
2. Styret gir administrerende direktør fullmakt til å forhandle med Stiftelsen Martina Hansens Hospital om avtale om overtakelse av virksomheten. Styret legger til grunn at en overtakelse av virksomheten ved Martina Hansens Hospital innebærer at virksomheten innlemmes i Vestre Viken HF.
3. De betingelser som fremkommer av intensjonsavtalen bekreftes i foretaksmøte i Vestre Viken HF.
4. Endelig avtale om overføring av virksomhet mellom Stiftelsen Martina Hansens Hospital, Helse Sør-Øst RHF og Vestre Viken HF legges frem for styret for beslutning.

Hamar, 14. juni 2024

Terje Rootwelt
administrerende direktør

1 Hva saken gjelder

Det vises til styresak 141-2023 *Utredning av mulig overtakelse av virksomhet*, hvor styret ga sin tilslutning til at det ble satt i gang et arbeid med å fremforhandle en intensjonsavtale mellom Stiftelsen Martina Hansens Hospital (SMHH) og Helse Sør-Øst RHF (HSØ) vedrørende mulig overtakelse av Martina Hansens Hospital (MHH).

Hensikten med denne saken er å få tilslutning til forslag til intensjonsavtale og fullmakt til å fremforhandle en endelig overføringsavtale med Stiftelsen Martina Hansens Hospital (SMHH).

2 Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Det har i noen tid vært ført dialog mellom Stiftelsen Martina Hansens Hospital (SMHH) og Helse Sør-Øst RHF vedrørende en mulig overtakelse av Martina Hansens Hospital (MHH). Dialogen er innledet etter initiativ fra SMHH.

Hovedbegrunnelsen for SMHHs ønske om å sondere muligheten for at Helse Sør-Øst overtar virksomheten, er at det sikrer langsiktighet og forutsigbarhet for drift og pasientbehandling, og dermed også arbeidsplasser.

Styret i Helse Sør-Øst RHF behandlet i styremøtet 22. november 2023 sak 141-2023 *Utredning av mulig overtakelse av virksomhet*. Styret gjorde følgende enstemmige vedtak:

1. *Styret tar informasjonen om dialogen med Stiftelsen Martina Hansens Hospital om en mulig overtakelse av Martina Hansens Hospital AS til orientering.*
2. *Styret godkjenner at det utarbeides et forslag til en intensjonsavtale om hvordan en eventuell overtakelse av virksomheten kan skje. Et forslag til en intensjonsavtale skal legges frem for styret til beslutning.*
3. *Styret forutsetter at en eventuell overtakelse av virksomheten ved Martina Hansens Hospital AS ikke innebærer at det opprettes et nytt helseforetak.*

Helse Sør-Øst RHF har etter helseforetaksloven § 42 ikke anledning til å drive spesialisthelsetjeneste organisert på annen måte enn som helseforetak. Ved en eventuell overtakelse av MHH må virksomheten således overføres til helseforetak.

Helse Sør-Øst RHF har etter styrets behandling i november 2023 videreført dialogen med SMHH om en mulig overtakelse av virksomheten. Det har parallelt vært dialog med både Oslo universitetssykehus og Vestre Viken HF om mulig overføring av virksomheten. Basert på dialogen har MHH vurdert at en innlemming av virksomheten ved MHH i Vestre Viken HF vil være den foretrukne løsningen. Helse Sør-Øst RHF støtter denne vurderingen. Som redegjort for i styresak 141-2023 ser Helse Sør-Øst RHF at det kan være fordeler med å overta Martina Hansens Hospital. MHH ivaretar i dag et tilbud med en kvalitet som oppfattes som god, og som representerer en kapasitet som det er vanskelig for Helse Sør-Øst å erstatte på annen måte på kort eller mellomlang sikt. For Vestre Viken HF vil en overtakelse av MHH innebære en tilførsel av fagmiljøer med høy kompetanse innen ortopedi og revmatologi samt en del ubenyttet areal. MHH betjener allerede i dag en stor del av helseforetakets opptaksområde innen de to fagområdene. En sammenslåing av virksomhetene vil ha

potensiale til å hente ut gevinster både innen disse fagområdene og innen ulike medisinske og ikke-medisinske støttefunksjoner. Helse Sør-Øst RHF ser også muligheter knyttet til å kunne benytte MHH i større grad enn det som er mulig med dagens organisering, herunder at det kan være et potensial i den ubenyttede delen av den nye bygningsmassen. For foretaksgruppen representerer sykehusvirksomheten i SMHH/MHH således en kapasitet som bidrar til at Helse Sør-Øst RHF ivaretar sitt «sørge for»-ansvar. For SMHH vil en overdragelse sikre langsiktighet og forutsigbarhet for videre drift og pasientbehandling og en trygghet for at virksomheten ved MHH kan videreføres, herunder at arbeidsplasser opprettholdes.

Dialogen mellom SMHH og Helse Sør-Øst RHF har munnet ut i et forslag til intensjonsavtale som nå styrebehandles i henholdsvis styret i Vestre Viken HF, styrene for SMHH og MHH og styret i Helse Sør-Øst RHF. Styret i Vestre Viken HF behandlet forslag til intensjonsavtale i styremøte 10. juni 2024 (styresak 63/2024). Styret hadde følgende kommentarer til saken og gjorde følgende enstemmige vedtak:

Kommentarer i møtet:

Tidspunktet for inngåelse av en avtale om overtakelse av MHH er ikke den beste, men dette kan ikke påvirkes. Arbeidet med realisering av bærekraftsplanen krever all ledelsesmessig innsats, i tillegg står foretaket foran overtakelsen av nytt sykehus i Drammen som krever mye av organisasjonen. En virksomhetsoverdragelse er forbundet med risiko og det er svært viktig at foretaket har god innsikt i konsekvensene før en endelig avtale eventuelt inngås. Styret ser samtidig at en sammenslåing av virksomheten med MHH gir nye muligheter. Styret presiserer igjen at en sammenslåing må gi faglige, strategiske og økonomiske fordeler for VVHF. I dette ligger også at fremtidig organisering av den sammenslåtte virksomheten må være til beste for brukerne av tjenestene. I tiden frem til eventuell inngåelse av overdragelsesavtale må dette utredes grundig og fremlegges for styret. Styret presiserer at en avtale mellom VVHF og HSØ må foreligge før en overdragelsesavtale inngås.

Styrets enstemmige vedtak:

1. Styret godkjenner at intensjonsavtale om eventuell overtakelse av virksomhet inngås.
2. Styret forutsetter Helse Sør-Øst RHF overtar det eventuelt overdratte selskapets lån, samt at det stilles nødvendig sikkerhet for at Vestre Viken HF ikke påføres økte kostnader som en følge av overtakelsen. En slik sikkerhet må foreligge før en endelig avtale om overdragelse eventuelt inngås.
3. Styret ber administrasjonen gjøre nødvendige undersøkelser for å ha tilstrekkelig innsikt i faglige, strategiske og økonomiske konsekvenser for eventuell overtakelse før en endelig overtakelsesavtale eventuelt inngås. En slik avtale skal fremlegges styret for endelig beslutning.

Forslag til intensjonsavtalen har også vært styrebehandlet i styret i SMHH og styret i MHH AS samme dag. Styrene i SMHH og MHH AS godkjente enstemmig utkast til intensjonsavtale.

Under følger en redegjørelse for hovedelementene i intensjonsavtalen:

Omfang av overtakelsen

Jf. styresak 141-2023 har Helse Sør-Øst RHF i dialogen med SMHH vært tydelige på at en eventuell overtakelse av MHH ikke kan begrenses til den virksomheten som inngår i MHH AS, og at det må overføres aktiva også fra SMHH. Helse Sør-Øst RHF har forutsatt at en eventuell overføring bør skje etter modell av helseforetakslovens § 50, slik at ansatte, utstyr og bygninger med tomten de står på overdras vederlagsfritt til HSØ, og at HSØ overtar alle forpliktelser inkludert gjeld knyttet til nytt bygg. Begrunnelsen for dette er at MHH siden 1970 har vært offentlig finansiert, og at de verdier som i dag ligger i MHH primært er et resultat av at det offentlige har finansiert driften i over 50 år. Det kan være noen midler og eiendommer som ikke er knyttet direkte til sykehusdriften som kan holdes utenfor en overdragelse av virksomheten, og som da kan forbli i stiftelsen.

Eiendeler og gjeld

Overtakelsen skal omfatte all virksomhet knyttet til sykehusdriften. Dette omfatter rettigheter og forpliktelser, herunder all gjeld knyttet til sykehusdriften. Overtakelsen skal omfatte fast eiendom, parkeringsarealer og andre eiendeler som naturlig hører til sykehuset, og som er nødvendig for å drifte sykehus. Eksisterende pantelån på 300 millioner kroner i Nordea bank er en del av forpliktelsene som overtas. Helse Sør-Øst RHF kan ikke påta seg lånet uten samtykke fra foretaksmøtet, jf. helseforetaksloven § 33 og vedtektene §12. Helse Sør-Øst RHF vil avklare håndteringen av lånet. Det vurderes mest aktuelt at Helse Sør-Øst RHF innfrir lånet. En fordring MHH har på SMHH er forutsatt ettergitt som del av virksomhetsoverdragelsen.

Stiftelsens rolle

Helse Sør-Øst RHF har også vært tydelige på at en eventuell ny rolle for stiftelsen må legges til grunn at stiftelsen ikke skal ha en «styringsposisjon» inn mot driften av MHH, men at stiftelsen kan gi midler til for eksempel forskning innenfor rammer som må avtales nærmere. Helse Sør-Øst RHF er i den sammenheng innstilt på å bidra til at det blir inngått en avtale med stiftelsen som regulerer det videre samarbeidet med stiftelsen vedrørende disponering av midler fra stiftelsen.

Helseforetakstilhørighet

MHH skal ved overføringen knyttes opp mot Vestre Viken HF som egen spesialisert klinikk med egen stedlig ledelse hvor stedlig ledelse ved MHH rapporterer direkte til administrerende direktør i Vestre Viken HF. Navnet Martina Hansens Hospital skal videreføres også som del av Vestre Viken HF.

PwC har vinteren 2024 bistått Helse Sør-Øst RHF med en selskapsgjennomgang for å få en god oversikt over MHHs virksomhet. Gjennomgangen har ikke avdekket finansielle eller juridiske forhold med vesentlig negativ betydning for gjennomføring av virksomhetsoverdragelsen. Det er likevel avdekket noen forhold som bør følges opp i forkant av, eller i forbindelse med, en eventuell overdragelse av virksomhet. Dette gjelder blant annet avklaringer knyttet til nøkkelpersonell i administrasjonen, håndtering av låneforpliktelser, håndtering av pensjonsforpliktelser og kartlegging av fremtidig

investeringsbehov (bygg og IKT). De driftsøkonomiske effektene må gjennomgå med MHH og Vestre Viken HF med utgangspunkt i selskapsgjennomgangens resultater, og sees i sammenheng med mulige samordningseffekter. En samlet virksomhet vil bli finansiert etter gjeldende inntektsmodell og finansieringsprinsipper i Helse Sør-Øst. Det vil også være behov for en særskilt vurdering av de mest presserende investeringsbehovene, slik at det god drift etter overføringen understøttes.

3 Administrerende direktørs anbefaling

Det er administrerende direktørs vurdering at det er fordeler med å overføre MHH til Helse Sør-Øst. MHH ivaretar i dag et tilbud som har en god kvalitet og representerer en kapasitet som det er vanskelig for HSØ å erstatte på kort eller mellomlang sikt. MHHs virksomhet er i dag finansiert gjennom driftsavtalen med HSØ.

Administrerende direktør mener også det vil være muligheter for å kunne benytte MHH i større grad enn det som er mulig med dagens organisering, herunder at det kan være et potensial i den ubenyttede delen av den nye bygningsmassen. MHH ivaretar allerede i dag en stor del av Vestre Viken HFs opptaksområde innen fagområdene ortopedi og revmatologi. Sykehusvirksomheten i SMHH/MHH representerer således en kapasitet som bidrar til at HSØ RHF ivaretar sitt «sørge for»-ansvar. For SMHH vil en overdragelse sikre langsiktighet og forutsigbarhet for videre drift og pasientbehandling.

Det forutsettes at en eventuell overføring skal skje etter modell av helseforetakslovens § 50, slik at ansatte, utstyr og bygninger med tomten de står på overdras vederlagsfritt til Helse Sør-Øst RHF. Det legges videre til grunn at en eventuell overtakelse av virksomhet skal omfatte all virksomhet knyttet til sykehusdriften. Dette omfatter rettigheter og forpliktelser, herunder all gjeld knyttet til sykehusdriften. En eventuell overføring av virksomhet vil skje ved at den samlede virksomheten ved Martina Hansens Hospital overføres til Vestre Viken HF.

De forhold som er avdekket i PwCs selskapsgjennomgang vil bli fulgt opp i de videre forberedelsene mot en eventuell overføring av virksomheten.

Administrerende direktør anbefaler at styret godkjenner forslaget til intensjonsavtale om overtakelse av virksomhet mellom Stiftelsen Martina Hansens Hospital, Helse Sør-Øst RHF og Vestre Viken HF. Driftsøkonomiske konsekvenser vil bli vurdert i nært samarbeid med Vestre Viken HF og MHH.

Det ligger til grunn for overføringen at Helse Sør-Øst RHF overtar forpliktelsene for lånet MHH har i Nordea. Helse Sør-Øst RHF vil også bidra til at Vestre Viken HF ikke får forbigående, forsterkede økonomiske utfordringer som følge av overføringen av virksomheten ved MHH.

Administrerende direktør anbefaler at de betingelser som fremkommer av intensjonsavtalen bekreftes i foretaksmøte i Vestre Viken HF. Forutsatt styrets fullmakt vil administrerende direktør starte forhandling med SMHH om en mulig overføringsavtale. Endelig avtale om overføring av virksomhet mellom Stiftelsen Martina Hansens Hospital, Helse Sør-Øst RHF og Vestre Viken HF legges frem for styret for beslutning.

Trykte vedlegg:

1. Utkast til intensjonsavtale pr. 15. mai 2024 (*unntatt offentlighet*)
2. Foreløpig protokoll fra styremøte i Vestre Viken HF 10. juni 2024, sak 63/2024 (*unntatt offentlighet*)
3. Vedtaksprotokoll styret for Martina Hansens Hospital AS og styret for Stiftelsen Martina Hansens Hospital (*unntatt offentlighet*)

Utrykte vedlegg:

- Ingen